

Batı Trakya Göçmenleri

M. Tayyib GÖKBİLGİN
T. M. B. Ajansı

Batı Trakya göçmenlerine maddî ve mânevî sahada yardım etmek, onların vatana ve millete faydalı insanlar haline gelmelerini sağlamak ve aynı zamanda millî karakter ve kültür seviyelerini de yükseltmek maksadıyla kurulan bir cemiyetin bu günlerde merkez lokali açıldı ve bu münasebetle mütevazî fakat samimî bir tören tertip edildi. Türkiye Muallimler Birliği, ötedenberi bu millî meseleye hususî bir ehemmiyet verdiği ve Türklük câmiasının bir parçası olan bu bölge kardeşlerimize karşı derin bir sempati beslediği cihetle, onların hal ve istikballerine taallük eden bu mevzuda elbette hareketsiz ve alâkasız kalamıyacak, bu teşekkülün gelişmesinde, kuvvetlenmesinde, maksat ve gayelerini en mükemmel bir şekilde tahakkuk etirmesinde e- lince bulunan imkânlarla vazifesini yapacaktır.

Birliğimiz adına iştirak ve takip ettiğimiz bu tören münasebetiyle, kendilerine sevgilerimizle birlikte en samimî muvaffakiyet temennilerini burada bildirmeyi bir vazife telâkki ederken, bu hususta, bazı düşüncelerimizi de tekrar etmek isteriz:

Bilgi okuyucuları hatırlıyacaktı ki, geçen sene, resmî ve ilmî bir temas yapmak üzere Atınaya yaptığımız bir seyahatin intibalarından ve bu arada Gümlücindeki Türk cemaatinin mânevî ve kültürel durumundan bu sayfalarda bahsetmiş ve mil- letçe, ana vatan olarak bu meseleyi daima aktüel bir halde bulundurmak mecburiyetinde bulunduğumuzu belirtmiştik.

tin 1/100 ni dahi vermezler. Çünkü bizler Amerikalı veya İngiliz değiliz!

İki sene kadar önce, İzmirde birkaç maarifçi (Danışma Kurulu) nun teminî au. Acaba İngiliz terbiyecisi, kendi düşüncülerinin bu temel içinde esasen bulunduğunu haber aldı mı, yoksa söylendi mi?

İngilizlerin söyledikleri bir tesir icra edecek mi? Onu bilmeyiz. Fakat biz Türklerin söyledikleri tesir etmiyor. Acaba sakalımız yok ta onun için mi?

Filhakika, o zamandan beri cereyan eden hâdiseler bu görüşümüzü haklı gösterecek mahiyettedir. Bir taraftan daimî ilticalar vukubulmaktadır ki, bunu, mevzîl, müferit vakalar olarak telâkki etmeyi imkân yoktur. Diğer yandan oradaki ehemmiyetli miktarda bulunan Türk azınlığının maddî ve kültürel durumlarında salâha doğru bir istikamet vukubulduğu hakkında tatmin edici malûmat alınamamıştır. Bize göre, bu meselede, evvelen prensip meselesinin, ana dâvanın halledilmesi ve kararlaştırılması, resmî, gayri resmî makam ve teşekküllerle umumî efkârın bu hususta mütehit hareketlerinin teminidir. Bu ana mesele, Batı Trakya'da Türk azınlığı daimî olarak kalacak mıdır, yoksa birer ikiye ana vatana göç ederek bu bölgeyi ebediyen terk ve kaybedecek midir?

O günkü törende bazı konuşmaların ve izhar edilen fikirlerin bizde uyandırdığı intiba, bu azınlığın ana vatanın sinesi içinde yer almasını temenni edildiği, bu memleketin daha milyonlarca vatandaşın ihtiyacı olduğunun ve binaenaleyh, diğer irkdeşlerimize gibi, Batı Trakyalı kardeşlerimizin de bu memlekette faydalı unsurlar haline getirilmesinin zarurî bulunduğu telâkisinin hâkim olduğu merkezindedir. Şüphesiz ki, anavatan, her taraftan buraya gelmek arzusu ve ısrarını duyan evlâtlarına memnuniyetle kucağına açacaktır ve açmaktadır. Fakat, acaba, böylelikle bütün Batı Trakyanın mevcut ahdi hukuka rağmen - boşaltılması yüksek milli menfaatlere uygun

Türk mürebbisi, bugün yer yüzündeki pedagojî hakikatlerine oldukça vakıftır. Mesele adının başında Sir, Mösyö, Herr, Şinyor... olmayan yerli fi- kirlere sarılmaktır. Yoksa su veya bu frengin sözün- den bir şey çıkmaz, çünkü «Taşınma su ile değirmen dönmez!»

T. M. B.

BİLGİ — Güzel bir tesadüf eseri olarak âzamımız Cavit Orhan Tütengil'in (Prens Sabahaddin) isimli kitabı da bugünlerde intişar etti. Bakalım, gazeteciliğimiz bu kitap ile, tıpkı İngiliz terbiyecisi ile meşgul oldukları gibi, meşgul olup tanıtacaklar mı?

Profesör Fındıkoğlu ile ikinci Konuşma

Ö. EMİN

Memnuamıza yazı yazmasını rica ettiğimiz arkadaşımız Prof. Fındıkoğlu bu ricamızı daha sonraları yerine getireceğini söyleyince hiç değilse ilk konuşmasını tamamlamasını istedik. Bunu memnuniyetle kabul eden arkadaşımıza teşekkür ederiz.

— Geçen defaki konuşmamızda Türk terbiyesine personalist bir istikamet vermek lüzumundan bahsetmişiz. Bu konuşmamızın (Bilgi) de çıktığı gün (Cumhuriyet) gazetesinde de Doğan Nadi seçim hâdiseleri münasebetiyle halkın Anadolu'da (sahsiyet) aradığını, halbuki ortaya bir çok şahısların çıktığını bir başmakale ile anlattı. İki gün sonra da Fransız edibi Georges Duhamel'in (Türkiye Münevver adama muhtaçtır) konusu etrafında konuşmalar yapıldı ve yazılar yazıldı. Aramızdaki bu fikir beraberliğini nasıl izah etmeli? Bizimle konuşma yapmadan evvel onlarla konuşmuş muydunuz?

— Amma yaptınız ha! Ne Doğan Nadiyi gördünüz, ne de Duhamel ile konuştum. Hem Türkiye'de şahısların çok bulunduğunu, fakat şahsiyetin bulunmadığını söylemek bir marifet değil ki. Bu fikir her zamanın hakikatlerinden biridir. Haniya dışarı-

madır? Büyük kütlenin kendi memleketlerinde, vatanlarının asil sahipleri ve otokton halkı olarak, refah ve saadet içinde yaşamaları daha fazla arzu sayan değil midir? Müferit ilticalar daima olabilir, hattı, buraya geldikten sonra tekrar avdet edenlerle bulunabilir. Ancak, Batı Trakyanın Türk karakterini muhafaza ve oradaki ecdat yadigarlarını ipka etmek, dost Yunanistan idaresince dahi tarihi Gümlücinin ve Dimetokanın yaşanmasını temin eylemek, zannederim, oradakilerin de buradakilerin de birinci vazifeleri olmak lâzımgelir. Bunun için ise, bir taraftan Batı Trakya göçmenleri meselesi ele alınırken, diğer taraftan Batı Trakya'da halde ve istikbalde yaşayacak olan Türklüğün hayat, hürriyet ve inkişaf hakkını ve vastasını ortaya koymaktan, bunun için sistemli bir şekilde çalışmaktan başka yapılacak bir şey bulunmasa gerektir. Evvelâ resmî

daki havayı teneffüs ediyoruz. İşte tıpkı bunun gibi bazı fikirler de havadadır. Herkes onları teneffüs ediyor. (Bilgi) kolleksiyonlarını karıştırın, buna benzer nice fikirler bulursunuz. Mesela değerli Prof. arkadaşım Mümtaz Turhan'ın evvelki sene nesrettiği makale serisinde görüldüğü gibi.

— Gördüğünüz yabancı memleketlerde meslek teşekkülleri nasıl çalışıyorlar?

— Bir başka zaman gelin de bu noktayı etraflica konuşalım. Sadece çalışmalarını ve bir iş gör- düklerini söylemekle kalamız. Bunları idare edenlerden bazılarıyla görüşür; bir tekke şeyhi gibi ma- betlerine bağlı insanlar. Gördünüz mü? Yine döne dolaşa personalist terbiye esasına geldik.

— Bu sıradaki seçim işleri öğretmen dernekleri ile azalarının katılması lüzumu hakkında ortaklıkta bir cereyan var. Siz ne dersiniz?

— Muallimlerin müferid olarak ve kendi namlarının katılmalarına bir diyeceğim yok. Fakat derneklerin veya faal elemanların, asla! Esasen derneklerin ve birliklerin teşekkül olarak siyasi fa-

makamların, Dışişleri Bakanlığı oradaki temsilcileri vasıtasıyla, sonra matbuatın ve İstanbul, Ankarada- ki millî ve kültür teşekküllerinin daima temas muhafaza, dertleri ve ihtiyaçları dinlemek, bunların izalesi için çareler ve tedbirler aramak ilk hatıra gelen şeylerdir. Batı Trakya'daki Türk kültür ve sosyal müesseseleriyle maddî ve mânevî sahada meşgul olmak birinci vazifelerimiz arasındadır. Üniversite- lerimizin ve Muallimler Birliği gibi teşekküllerimizin orada Türklerin kesif bir halde buldukları şehir ve köylere giderek onları uyandırmaya ve kültür seviyelerinin yükselmesine bazan doğrudan doğruya bazan da bilvasıta hizmet ve yardım etmesi çok faydalı bir tedbir olacaktır. Elbette bu konuda daha bir çok yapılabilecek şeyler düşünülebilir. Yeter ki, bu mesele ile yakından alâkadar olunsun ve bir takip fikri ile dâva ele alınsin.